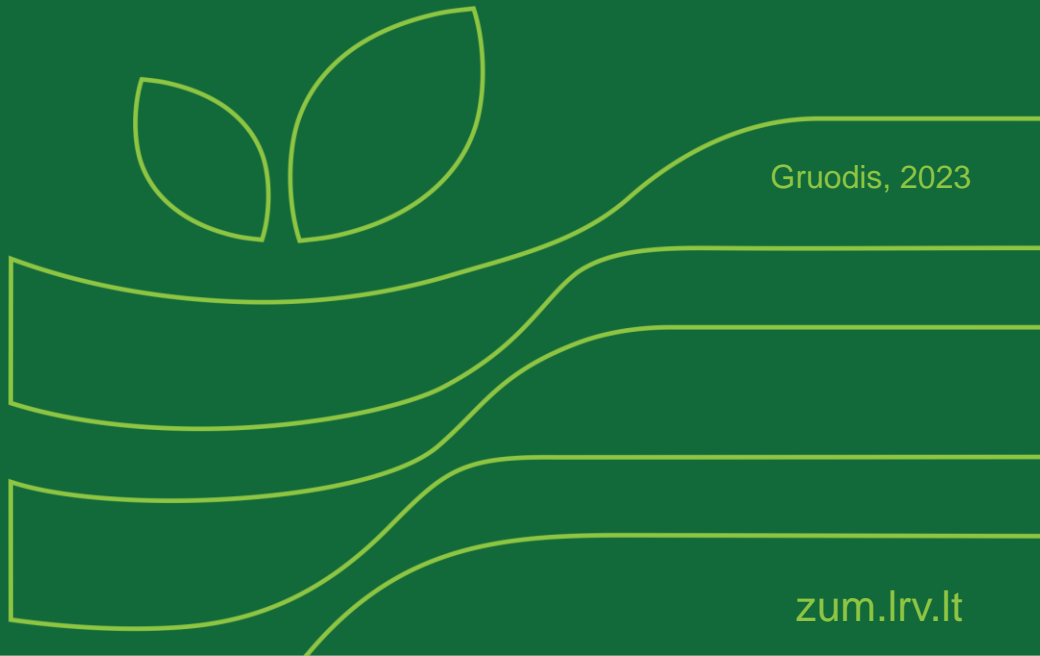

LIETUVOS RESPUBLIKOS
ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJA

TRUMPOS TIEKIMO GRANDINĖS

Lietuvos žemės ūkio ir kaimo
plėtros 2023–2027 m.
strateginio plano intervencinės
priemonės
įgyvendinimo taisyklių
projektas

Gruodis, 2023

zum.lrv.lt

Trumpa tiekimo grandinė

Trumpa tiekimo grandinė

- ❖ iniciatyva, įgyvendinanti Europos žaliąjį kursą ir strategiją „Nuo ūkio iki stalo“
- ❖ trumpiausias žemdirbių gaminamos produkcijos kelias iki vartotojo
- ❖ geriausias kokybės ir kainos santykis, vartojant šviežius, kokybiškus, vietoje užaugintus žemės ūkio ir maisto produktus
- ❖ noras bendradarbiauti ir bendrauti, dalintis
- ❖ ekologija, tvarumas, sąmoningumas (angl. *mindfulness*), atsakingumas

„Iš ūkininko perki – Lietuvą augini“

Trumpos tiekimo grandinės reikšmė

skatinama kaimo ir miesto bendrystė (vietinė valdžia, ūkininkas, vartotojas)

skatinama ekologiškų ir pagal maisto kokybės sistemas užaugintos produkcijos vartojimas

didinama smulkiųjų ir vidutinių ūkių gaminamos produkcijos pridėtinė vertė

skatinama regionų plėtra, klimato kaitos pokyčių švelninimas

- **SUPAPRASTINTI VIEŠIEJI PIRKIMAI** : Taikoma VPĮ 71 str. “Neskelbiamos derybos” 6 d. 18 p. išimtis - „maisto produktai, kai jie įsigyjami iš trumposios maisto tiekimo grandinės“
- Reglamentavimas nacionaliniu mastu
- Iš dalies įtraukta į Žaliuosius pirkimus

Trumpos tiekimo grandinės tiekimo kanalai

Ūkininkų
turgeliai

Mugės

Elektronines
sveiko
maisto
parduotuvės

Šviežio ir
sveiko maisto
parduotuvės

Prekybą iš
ūkio

Maisto
pristatymą
į namus
privatiems
klientams

Socialinių
paslaugų
centrai

Vaikų
darželiai
ir
mokyklos

Ligoninės

Kariuomenė

Restoranai,
kavinės,
valgyklos

Turizmo
paslaugų
įstaigos

Trumpa tiekimo grandinė

TRUMPOJI ŽEMĖS ŪKIO IR MAISTO PRODUKTŲ TIEKIMO GRANDINĖ (trumpoji maisto tiekimo grandinė) – labai mažai, mažai ir vidutinei įmonei keliamus reikalavimus, nurodytus LR smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatyme (SVV), atitinkančio žemės ūkio veiklos subjekto (arba jų grupės) arba jo narių pagamintų ir (arba) perdirbtų (įskaitant pirminį perdirbimą) žemės ūkio ir maisto produktų tiekimas rinkai tiesiogiai arba jungtinės veiklos pagrindu pasitelkiant ne daugiau kaip 1 tarpininką, kuris atitinka labai mažai ir mažai įmonei keliamus reikalavimus, nurodytus SVV.

TRUMPOJI ŽEMĖS ŪKIO IR MAISTO PRODUKTŲ TIEKIMO GRANDINĖ (toliau - **trumpa tiekimo grandinė**) - riboto skaičiaus smulkiųjų ūkinės veiklos vykdytojų bendradarbiavimas žemės ūkio ir maisto produktų tiekimo srityje, derinant transportavimo, platinimo, rinkodaros, reklamos, kokybės valdymo veiklą ir siekiant, kad tiekiami produktai greitai pasiektų vartotoją. **(SP taisyklių apibrėžtis)**

Trumpa tiekimo grandinė – tiekimo grandinė, kuriai priklauso ribotas ūkinės veiklos vykdytojų, įsipareigojusių bendradarbiauti, vykdyti vietos ekonomikos plėtrą ir palaikyti artimus geografinius ir socialinius gamintojų, perdirbėjų bei vartotojų ryšius, skaičius (R. 1305/2013 2 str.) ir kurią nuo ūkininko iki vartotojo skiria ne daugiau kaip 1 tarpininkas (R. Nr. 807/ 2014 11 str.).

Trumpa tiekimo grandinė

Priemonės tikslas – remti horizontalų ir vertikalų **smulkiųjų ir vidutinių ūkio subjektų bendradarbiavimą**, kuriant ir plėtojant trumpas tiekimo grandines

**2023 – 2027 m.
laikotarpiu
priemonei
numatyta skirti
10 mln. Eur**

**2024 m. numatyti 2
paraiškų priėmimai:
gegužės – birželio mėn.,
lapkričio-gruodžio mėn.**

„Iš ūkininko perki – Lietuvą augini“

Galimi pareiškėjai ir partneriai

fizinis asmuo (ūkininkas),
užsiimantys žemės ūkio, maisto
produktų **gamyba ir (arba)**
perdirbimu, savo vardu
įregistravęs ūkininko ūkį

privatus juridinis asmuo,
užsiimantys žemės ūkio ir (ar) maisto
produktų **gamybos, ir (ar)**
perdirbimo, ir (ar) rinkodaros, ir
(ar) maisto produktų realizavimo
(prekybos jais) veikla, atitinkantys
MVĮ keliamus reikalavimus,
nurodytus SVV.

**Trumpos tiekimo grandinės projektas turi būti įgyvendinamas kartu su projekto partneriu
(ir/ ar tarpininku (kai būtina))**

LIETUVOS RESPUBLIKOS
ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJA

Remiama veikla

Paramos teikimo modeliai

Intervencinė priemonė remiama / vystoma pagal 3 trumpų tiekimo grandinių vystymo modelius

tiesioginis žemės ūkio ir maisto produktų pardavimų skatinimas

(kuriant smulkaus/ vidutinio verslo vystymo trumpas tiekimo grandines)

žemės ūkio ir maisto produktų pardavimų skatinimas, orientuotas į didesnės apimties (pvz. vystomos kelių savivaldybių teritorijoje ar kelių pardavimo kanalų lygiu) realizavimą vietos lygmeniu (kuriant trumpas grandines, orientuotas į didesnės apimties produkcijos realizavimą vietinėje rinkoje)

žemės ūkio ir maisto produktų realizavimo tinklų (logistikos centrų) kūrimas

(kuriant regioninio lygmens trumpas tiekimo grandines)

Taip pat remiamos jau veikiančios trumpos tiekimo grandinės nauja veikla ir (ar) plėtra (pvz. plečiamas asortimentas, galimų pirkėjų ratas, ieškomi nauji pardavimų kanalai), apimanti tiesioginio žemės ūkio ir maisto produktų pardavimo skatinimą vietinėje rinkoje.

Bendros tinkamumo sąlygos ir reikalavimai

*Pareiškėjams ir
partneriui*

Tinkamumo sąlygos,
taikomos visiems
paramos modeliams

pasirašyta jungtinės veiklos sutartis

ne daugiau kaip vienas tarpininkas

nepertraukiamai veikti ne trumpiau kaip 1 metus

užsiimti žemės ūkio ir (ar) maisto produktų gamyba ir (ar) perdirbimu (taikoma fiziniam asmeniui)

užsiimti žemės ūkio ir (ar) maisto produktų gamyba ir (ar) perdirbimu ir (ar) rinkodaros ir (ar) maisto produktų realizavimo veikla (taikoma juridiniam asmeniui)

Bendros tinkamumo sąlygos ir reikalavimai (2)

Pareiškėjams ir partneriui

Tinkamumo sąlygos,
taikomos visiems
paramos modeliams

naujai susikūrusiam kooperatyvui – 50 % narių vykdo veiklą ne trumpiau kaip 1 metus ir pajamos iš žemės ūkio produktų gamybos ir (ar) maisto produktų perdirbimo, ir (ar) gamybos, ir (ar) rinkodaros veiklos - ne mažiau 50 proc. visų veiklos pajamų

partneris – viešasis juridinis asmuo - veikti žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros srityse ir prisidėti prie BŽŪP tikslų ir prioritetų

pajamos iš žemės ūkio produktų gamybos ir (ar) maisto produktų perdirbimo ir (ar) gamybos ir (ar) rinkodaros veiklos per ataskaitinį laikotarpį (1 metus) iki paramos paraiškos pateikimo turi sudaryti ne mažiau kaip **50 proc. visų ūkio subjektų veiklos pajamų**

atitinka **ekonominių gyvybingumą** apibūdinančius rodiklius ir jų kritines reikšmes (vertinama pagal verslo planą)

ne mažiau kaip 51 proc. projekto grandinės dalyvių žemės ūkio valdos ekonominis dydis, išreikštas **produkcijos standartine verte yra ne mažesnis kaip 8 000 Eur** (taikoma 2 ir 3 paramos modeliams)

Tinkamumo sąlygos pagal paramos modelius

Pareiškėjams ir partneriams

*Tinkamumo sąlygos
projektui, teikiamam pagal
1 paramos modelį*

*Tinkamumo sąlygos
projektui, teikiamam pagal
2 paramos modelį*

paraiška teikiama ne mažiau kaip dviejų ūkio subjektų, užsiimančių tik žemės ūkiu, maisto produktų gamyba ir (arba) perdirbimu

projekto investicijos pagerina kiekvieno atskirai ir bendrus trumposios grandinės projekto dalyvių veiklos rezultatus

Paraiška teikiama ne mažiau kaip dviejų ūkio subjektų, užsiimančių žemės ūkiu, maisto produktų gamyba ir (arba) perdirbimu ir (arba) rinkodara ir (ar) maisto produktų realizavimo (prekybos jais) veikla.

investuojama į ilgalaikių žemės ūkio ir maisto produktų realizavimo vietų kūrimą ir (ar) kai žemės ūkio ir maisto produktai, **pirkimo – pardavimo sutarčių ar susitarimų pagrindu**, tiekiami viešąsias paslaugas teikiančioms įstaigoms ar įmonėms kaip žaliava **teikiant maitinimo paslaugą**

Tinkamumo sąlygos pagal paramos modelius (2)

Pareiškėjams ir
partneriui

*Tinkamumo
sąlygos projektui,
teikiamam pagal 3
paramos modelį*

Paraiška teikiama ne mažiau kaip 5 ūkio subjektų, užsiimančių žemės ūkio, maisto produktų gamyba ir (arba) perdirbimu ir (arba) rinkodara ir (ar) maisto produktų realizavimo (prekybos jais) veikla.

investicijos numatytos į žemės ūkio ir maisto produktų realizavimo tinklų (logistikos centrų) kūrimą

logistikos centro atveju, nuomos arba kito teisėto naudojimosi **nekilnojamuoju turtu sutartis** gali būti sudaryta **tik su valstybės ar savivaldybės nekilnojamojo turto valdytoju**

parama teikiama atsižvelgiant į **pareiškėjo patirtį**, t. y. atitiktį bent vienai iš 3 sąlygų, nurodytų paramos paraiškoje

*didžiausios teritorinės aprėpties partnerystės, orientuotos į didelio žemės ūkio ir maisto produktų vartojimo potencialo regionuose ir miestuose aprūpinimą, užtikrinant reikiamą pagrindinių žemės ūkio ir **maisto produktų asortimentą, kiekius, sklandų jų tiekimą.***

Bendrieji paramos gavėjų įsipareigojimai

projekto kontrolės laikotarpis: 3 metai - 1 paramos modeliui, 5 metai – 2 ir 3 paramos modeliams .

sukurti ne mažiau kaip 1 prekybos ir (ar) realizavimo vietą ir (ar) regioninio lygmens logistikos centrą vietą ir išlaikyti ją (*priežiūros rodiklis*)

Vykdyti prekybą ir / arba tiekti produkciją kaip žaliavą į viešojo maitinimo įstaigas. Realizuojamos produkcijos kiekis turi būti ne mažesnis kaip 5000 kg per m., arba 7000 kg, o logistikos centrams – 25 000 kg per metus didinant kasmet

Investicijos atitiks Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos kontroliuojamų teisės aktų reikalavimus, kai investicijoms taikomi tokie reikalavimai

užtikrinti, kad ne mažiau kaip 51 proc. projekto grandinės dalyvių valdos ekonominis dydis, išreikštas SP, iki projekto kontrolės pabaigos bus ne mažesnis kaip 8 000 Eur (taikoma 2 ir 3 paramos modeliams)

prekiauti/ tiekti kitų fizinių ar juridinių asmenų produkciją (kurie projekte nedalyvauja kaip partneriai)

ne vėliau, kaip iki pirmojo mokėjimo prašymo pateikimo datos užsiregistruoti ir užtikrinti, kad visi projekto dalyviai būtų užsiregistravę internetinėje svetainėje www.maistograndine.lt

Paramos dydžiai ir intensyvumas

Paramos intensyvumas:

- ✓ pagal 1 ir 2 paramos modelius verslo plano išlaidoms – 60 proc.
- ✓ pagal 3 paramos modelį verslo plano išlaidoms – 40 proc.
- ✓ pagal 1, 2 ir 3 modelius - 100 proc. - projekto bendrosioms, einamosioms bendradarbiavimo, einamosioms projekto įgyvendinimo ir skatinamosios veiklos išlaidoms
- ✓ Didžiausia bendra gauta paramos suma 2023–2027 metų laikotarpiu pagal šią intervencinę priemonę negali viršyti 500 000 Eur.

1.

**Iki 150 000
Eur**

2.

**Iki 250 000
Eur**

3.

**iki 1 500 000
Eur (ar 700
000 Eur)**

Trumpa tiekimu grandinė

Tinkamos finansuoti išlaidos

Nr.	Išlaidų kategorija	Tinkamumo paaiškinimas
1.	Verslo plano įgyvendimo:	
	Transporto priemonės	N1 kategorijos, O2 arba SP priekabomis, elektromobiliai, hibridinius automobilius
	Prekybiniai baldai, prekybinė ir sandėliavimo įranga	Stelažai, lentynos, šaldymo vitrinos, šaldytuvai, svarstyklės, kasos aparatas, mechaniniai-hidrauliniai vežimėliai
	Statyba, infrastruktūra, statybinės medžiagos	naujų pastatų ir (arba) statinių, susijusių su žemės ūkio produkcijos gamyba ar sandėliavimu
	Patalpų / ploto nuomos išlaidos	prekybos vietos ir (arba) logistikos centrai įsteigti būtinų patalpų / ploto nuomos išlaidos
	Atsinaujinančios energijos gamybos sistemos	saulės baterijos, saulės kolektoriai, saulės moduliai, geotermio šildymo, oras-oras, oras-vanduo šildymo sistemos, kai investicijos susijusios su trumpo grandinės poreikiais ir (ar) su valdos gamybinių poreikių tenkinimu (pardavimui skirta energija neremiamą)

Trumpa tiekimo grandinė

Tinkamos finansuoti išlaidos (2)

Nr.	Išlaidų kategorija	Tinkamumo paaiškinimas
2.	einamosios bendradarbiavimo išlaidos:	iki 12 proc. kitų tinkamų finansuoti projekto išlaidų, išskyrus projekto bendrąsias išlaidas
	susijusiomis su projekto valdymo ir koordinavimo veiklomis	darbo užmokesčio projekto vadovui (taikoma 2 ir 3 modeliams), buhalteriu, (biuro) nuomos; komunalinių paslaugų, kanceliarinių prekių įsigijimo, ryšio paslaugų
	susijusioms su bendradarbiavimo veiklomis	vykimo į bendradarbiavimo renginį išlaidos (kelionės kuro pirkimo ir (ar) visuomeninio transporto išlaidos); patalpų renginiui, nuomos su įranga išlaidos; bendradarbiavimo renginio dalyvių maitinimo (kavos pertraukėlių) išlaidos
	taikoma fiksuotoji norma , apskaičiuojama biudžeto projekto metodu individualiai kiekvienam projektui	

Trumpa tiekimo grandinė

Tinkamos finansuoti išlaidos (3)

Nr.	Išlaidų kategorija	Tinkamumo paaiškinimas
3.	einamosios projekto įgyvendinimo išlaidos:	
	steigiamo logistikos centro darbuotojo darbo užmokesčio išlaidos	negali viršyti minimalios mėnesinės algos dydžio, nustatyto Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu
	pardavėjo darbo užmokestis	fiksuotasis valandinis darbo užmokesčio įkainis – 5,65 Eur/val. (atnaujinama kasmet)
	komunalinių paslaugų išlaidos	Galimos išlaidos, skirtos išnuomotos prekybos vietos ar ploto komunalinėms paslaugoms apmokėti
	produktų transportavimo išlaidos	kuro pirkimo, transporto nuomos, transportavimo paslaugų išlaidos

Trumpa tiekimo grandinė

Tinkamos finansuoti išlaidos (4)

Nr.	Išlaidų kategorija	Tinkamumo paaiškinimas
4.	Skatinamosios veiklos, susijusios su trumposios tiekimo grandinės plėtra, išlaidos:	(iki 20 proc. kitų tinkamų finansuoti projekto išlaidų)
	populiarinimo (pardavimo skatinimo) ir (ar) rinkodaros veikla	skelbimai spaudoje, vaizdo ir (ar) garso klipų ir (ar) vaizdo filmų (informacinio siužeto) kūrimas
	trumpalaikių renginių organizavimo išlaidos	degustacijos
	prekės ženklo kūrimo ir gaminimo paslaugų išlaidos	prekės ženklo kūrimo paslaugos
	interneto svetainės sukūrimo ir palaikymo išlaidos	taikomas 14,53 Eur/ mėn. fiksuotasis įkainis (fiksuotasis įkainis nustatytas bazinio funkcionalumo interneto svetainės sukūrimo ir palaikymo išlaidoms (atnaujinama kasmet)

Trumpa tiekimo grandinė

Atrankos kriterijai

Nr.	Atrankos kriterijaus pavadinimas	Balų skaičius
1.	Projekto trumpoms tiekimo grandinėms vystyti dalyvių skaičius (skaičiuojami visi projekto grandinės dalyviai, išskyrus tarpininką) - 6 ir daugiau grandinės dalyvių - 15 - nuo 4 iki 5 grandinės dalyvių - 10	15
2.	Projektas įgyvendinamas be tarpininko	5
3.	 Naujos trumpos tiekimo grandinės kūrimas rinkoje: - nėra gavę paramos – 15 - dauguma nėra gavę paramos - 10	15
4.	 Trumpa tiekimo grandinė, visuomenei tiekis maistingus, aukštos ir išskirtinės kokybės žemės ūkio ir maisto produktus: - dalyvauja ekologiniai ūkiai – 20 - ne mažiau kaip pusė dalyvių yra ekologiniai ūkiai – 15 - dalyvauja tik ūkiai, dalyvaujantys nacionalinėje maisto kokybės sistemoje – 10	20
5.	 Projekte numatytas skirtingų žemės ūkio sektorių dalyvių bendradarbiavimas , kai rinkai tiekiamas skirtingų žemės ūkio pagamintos ir (ar) perdirbtos produkcijos asortimentas: - rinkai tiek ne mažiau kaip 5 skirtingus produktus – 15 - rinkai tiek ne mažiau kaip 3 skirtingus produktus – 10	15

Trumpa tiekimo grandinė

Atrankos kriterijai (2)

Nr.	Atrankos kriterijaus pavadinimas	Balų skaičius
6. 	<p>Vystoma tvari trumpa tiekimo grandinė, kai projekte numatytos investicijos į: (balų skaičius sumuojamas)</p> <p>6.1. aplinkos taršos mažinimą ir (ar) ir (ar) tausų gamtos išteklių naudojimą (pvz. saulės baterijos, saulės kolektoriai, saulės moduliai, geoterminio šildymo, oras-oras, oras-vanduo šildymo sistemos) – 5 balai</p> <p>6.2 transportavimo kaštų optimizavimą (kai dalyviai transportuojant produkciją veikia vietos lygmeniu, t. y. tarpusavyje nutolę ne daugiau kaip 100 km spinduliu) – 5 balai</p> <p>6.3 transporto priemonės išmetamo anglies dioksido (CO₂) kiekio (produkcijai transportuoti naudojami elektromobiliai arba hibridiniai automobiliai) – 5 balai</p> <p>6.4 maisto atliekų kiekio mažinimą (projekte numatomos investicijos maisto atliekų kiekiui mažinti) -5 balai</p> <p>6.5 gamybinių procesų skaitmeninimo ir (ar) inovacijų diegimo (projekte numatytos investicijos į skaitmeninius, inovatyvius sprendimus, technologijas) – 5 balai</p>	30

LIETUVOS RESPUBLIKOS
ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJA

Ačiū už dėmesį

LIETUVOS RESPUBLIKOS
ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJA
PVM kodas LT886751917

Biudžetinė įstaiga
Gedimino pr. 19,
LT-01103 Vilnius

Telf. pasiteiravimui:
+370 5 2391 8477
nomeda.padvaiskaite@zum.lt